

41. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Grupa narażona jest na ryzyko finansowe obejmujące przede wszystkim:

- ryzyko rynkowe (ryzyko cen surowców i produktów naftowych, ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂), ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych),
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe związane z transakcjami finansowymi oraz handlowymi.

Komitet Zarządzania Ryzykiem Finansowym („KZRF”) funkcjonujący w Jednostce Dominującej jest odpowiedzialny za nadzór oraz koordynację procesu zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie LOTOS S.A. W celu zapewnienia sprawności, efektywności i bezpieczeństwa operacyjnego wspomnianego procesu wyodrębniono obszary transakcji finansowych („front-office”), analizy i kontroli ryzyka („middle-office”) oraz dokumentacji i rozliczania transakcji („back-office”).

Podstawowymi celami realizowanymi poprzez zarządzanie ryzykiem finansowym są:

- ograniczenie zmienności przepływów pieniężnych,
- zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji celów budżetowych i strategicznych,
- zapewnienie krótkoterminowej płynności finansowej,
- maksymalizacja wyniku na zarządzaniu ryzykiem rynkowym przy założonym poziomie ryzyka.

W celu realizacji wymienionych celów powstały dokumenty zatwierdzone na odpowiednich szczeblach decyzyjnych w Jednostce Dominującej. Określają one konieczne ramy dla efektywnego i bezpiecznego funkcjonowania procesu zarządzania ryzykiem finansowym, w tym przede wszystkim:

- metodologię wyznaczania ekspozycji w poszczególnych kategoriach ryzyk,
- dopuszczone instrumenty finansowe,
- sposób oceny zarządzania ryzykiem finansowym,
- limity w zarządzaniu ryzykiem,
- sposób raportowania,
- limity kredytowe dla partnerów transakcji finansowych.

Jednostka Dominująca monitoruje w sposób ciągły wszystkie ryzyka rynkowe będące przedmiotem zarządzania. Nie jest dopuszczone otwieranie pozycji w ramach ryzyk, które nie wynikają z podstawowej działalności Spółki. Jednostka Dominująca używa płynnych instrumentów pochodnych, które jest w stanie wycenić za pomocą stosowanych powszechnie modeli wyceny. Wycena pozycji bazowej i instrumentów pochodnych odbywa się na podstawie danych rynkowych otrzymywanych od wiarygodnych dostawców.

Od 1 stycznia 2011 roku Jednostka Dominująca wdrożyła zasady rachunkowości zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych w odniesieniu do kredytów walutowych przeznaczonych na finansowanie Programu 10+ wyznaczonych na instrument zabezpieczający dla przyszłych transakcji sprzedaży produktów naftowych denominowanych w USD.

Ryzyko cen surowców i produktów naftowych

Szczególne znaczenie dla Spółki ma zarządzanie ryzykiem cen surowców i produktów naftowych oraz ryzykiem walutowym.

Z końcem roku 2010 wygasła koncepcja zarządzania ryzykiem cen surowców i produktów naftowych. Głównym celem tej koncepcji było zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji przepływów pieniężnych gwarantujących bezpieczne finansowania inwestycji w ramach Programu 10+.

W chwili obecnej Spółka przygotowuje nową politykę zarządzania tym ryzykiem, która ma objąć cele związane z wprowadzeniem od dnia 1 stycznia 2011 roku nowego modelu handlu surowcami i produktami naftowymi w ramach Grupy LOTOS S.A.

Z dniem 30 września 2009 roku wygasły ostatnie transakcje zabezpieczające marżę rafineryjną. Z uwagi na niekorzystne warunki rynkowe, Grupa LOTOS S.A. podjęła decyzję o nie zawieraniu transakcji zabezpieczających do czasu poprawy marży do poziomów satysfakcjonujących Spółkę.

Transakcje otwarte na marżę rafineryjną na dzień 31 grudnia 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku nie występują.

W roku 2010 zawierane były swapy towarowe w powiązaniu ze sprzedażą komponentów asfaltowych po cenach stałych, tak by pierwotny profil ryzyka nie ulegał zmianie. Na dzień 31 grudnia 2009 nie występowały otwarte transakcje towarowe.

Swapy towarowe otwarte na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawiają się następująco:

Podmiot	Typ transakcji	Data zawarcia transakcji	Początek okresu wyceny	Koniec okresu wyceny	Ilość (w tonach)	Cena (USD/tona)	Wartość godziwa na 31 grudnia 2010 roku (w tysiącach złotych) ⁽¹⁾
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.04.2011	30.04.2011	2.692	476	64
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.05.2011	31.05.2011	5.000	476	142
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.06.2011	30.06.2011	3.974	476	133
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.07.2011	31.07.2011	3.846	476	144
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.08.2011	31.08.2011	5.000	476	207
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.09.2011	30.09.2011	2.692	476	121
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.10.2011	31.10.2011	1.026	476	50
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.04.2011	30.04.2011	(592)	716	(109)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.05.2011	31.05.2011	(1.100)	716	(210)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.06.2011	30.06.2011	(874)	716	(175)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.07.2011	31.07.2011	(846)	716	(176)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.08.2011	31.08.2011	(1.100)	716	(240)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.09.2011	30.09.2011	(592)	716	(133)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	11.03.2010	01.10.2011	31.10.2011	(226)	716	(52)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.06.2011	30.06.2011	1.282	473	55
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.07.2011	31.07.2011	1.282	473	60
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.08.2011	31.08.2011	1.282	473	65
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.09.2011	30.09.2011	1.282	473	70
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.10.2011	31.10.2011	1.923	473	113
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.11.2011	30.11.2011	2.564	473	160
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.06.2011	30.06.2011	(282)	715	(57)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.07.2011	31.07.2011	(282)	715	(60)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.08.2011	31.08.2011	(282)	715	(62)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.09.2011	30.09.2011	(282)	715	(64)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.10.2011	31.10.2011	(423)	715	(98)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	17.03.2010	01.11.2011	30.11.2011	(564)	715	(132)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	30.04.2010	01.09.2011	30.09.2011	6.410	518	(500)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	30.04.2010	01.10.2011	31.10.2011	6.410	518	(474)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	30.04.2010	01.11.2011	30.11.2011	6.410	518	(449)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	30.04.2010	01.09.2011	30.09.2011	(1.410)	796	19
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	30.04.2010	01.10.2011	31.10.2011	(1.410)	796	14
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	30.04.2010	01.11.2011	30.11.2011	(1.410)	796	9
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.03.2011	31.03.2011	1.667	495	(62)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.04.2011	30.04.2011	2.821	495	(91)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.05.2011	31.05.2011	3.205	495	(88)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.06.2011	30.06.2011	3.205	495	(71)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.07.2011	31.07.2011	3.205	495	(58)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.08.2011	31.08.2011	3.846	495	(54)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.09.2011	30.09.2011	3.846	495	(40)

Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.10.2011	31.10.2011	3.846	495	(25)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.03.2011	31.03.2011	(367)	787	11
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.04.2011	30.04.2011	(621)	787	16
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.05.2011	31.05.2011	(705)	787	13
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.06.2011	30.06.2011	(705)	787	6
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.07.2011	31.07.2011	(705)	787	0
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.08.2011	31.08.2011	(846)	787	(8)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.09.2011	30.09.2011	(846)	787	(13)
Grupa LOTOS S.A.	Swap towarowy	13.12.2010	01.10.2011	31.10.2011	(846)	787	(16)
					61.400	SUMA	(2.045)
						w tym dodatnia	1.472
						w tym ujemna	(3.517)

Dodatnia wartość godziwa swapów towarowych na 31/12/2010 (w tysiącach PLN): 1.472

Ujemna wartość godziwa swapów towarowych na 31/12/2010 (w tysiącach PLN): (3.517)

¹⁾ Wartość godziwa swapów towarowych ustalana jest w oparciu o przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między średnią ceną rynkową, a ceną transakcyjną. Do wyznaczenia wartości godziwej zostały przyjęte ceny notowane z aktywnych rynków przekazane przez firmę zewnętrzną. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

Ryzyko cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Zarządzanie ryzykiem cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂) odbywa się zgodnie z założeniami zawartymi w „Strategii zarządzania ryzykiem cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla (CO₂) w Grupie LOTOS S.A.” Horyzont zarządzania jest wyznaczany przez poszczególne fazy Protokołu z Kioto, obecnie jest to koniec roku 2012.

Limit na pozycję definiowany jest w oparciu o ilość przyznaną uprawnień dla danej fazy. Pozycja dla fazy stanowi sumę pozycji w poszczególnych latach fazy. Limit na maksymalną stratę jest definiowany w oparciu o kapitały własne.

W zależności od sytuacji rynkowej i przyznanym limitom Spółka utrzymuje odpowiednią pozycję w uprawnieniach za pomocą dokonywania transakcji finansowych.

Mapa bazowa ryzyka uwzględnia przyznane uprawnienia oraz planowaną emisję dwutlenku węgla (CO₂) w ramach danej fazy, które można wiarygodnie określić zarówno w odniesieniu do istniejących instalacji jak i planowanych do budowy.

Pozycja bazowa w uprawnieniach do emisji wynosi na dzień 31 grudnia 2010 roku:

Okres	EUA	CER	SUMA
II faza (2008-2012)	(55.924)	49.863	(6.061)

Pozycja bazowa w uprawnieniach do emisji wynosi na dzień 31 grudnia 2009 roku:

Okres	EUA	CER	SUMA
II faza (2008-2012)	(122.789)	82.010	(40.779)

Ze względu na niepewność co do stopnia przyznania uprawnień dla instalacji budowanych w ramach Programu 10+ minimalizowana jest wielkość utrzymywanej otwartej pozycji w uprawnieniach. W 2010 roku Spółka zawierała transakcje zamiany pomiędzy jednostkami EUA i CER, co było uzasadnione poziomem spreadu pomiędzy tymi uprawnieniami.

Transakcje otwarte w uprawnieniach do emisji na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawiają się następująco:

Podmiot	Typ transakcji	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji	Ilość uprawnień	Cena (EUR/tona)	Wartość godziwa na 31 grudnia 2010 roku (w tysiącach złotych) ⁽²⁾
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	02.11.2009	20.12.2012	1.000	14	(10)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	10.12.2009	20.12.2012	5.000	13	(40)

Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	10.12.2009	20.12.2012	25.000	13	(201)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	10.12.2009	20.12.2012	20.000	13	(162)
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	16.12.2009	22.12.2011	(1.000)	15	3
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	16.12.2009	22.12.2011	(1.000)	15	3
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	16.12.2009	22.12.2011	(1.000)	15	3
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	16.12.2009	22.12.2011	(8.000)	15	26
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	28.05.2010	20.12.2012	5.000	12	(19)
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	03.12.2010	20.12.2012	(11.000)	15	34
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	03.12.2010	20.12.2012	(24.000)	15	73
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	03.12.2010	20.12.2012	(30.000)	15	91
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	03.12.2010	20.12.2012	(1.000)	15	3
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	03.12.2010	20.12.2012	(5.000)	15	17
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	07.12.2010	20.12.2012	(14.000)	16	50
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	07.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	4
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	07.12.2010	20.12.2012	(35.000)	16	133
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	07.12.2010	20.12.2012	14.000	11	(1)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	07.12.2010	20.12.2012	1.000	11	0
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	07.12.2010	20.12.2012	35.000	11	(15)
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(10.000)	15	34
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(10.000)	15	34
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(10.000)	15	34
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	4
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	4
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	4
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	4
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	4
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	4
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	4
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	4
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	4
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	3
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	3
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(1.000)	16	3
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	08.12.2010	20.12.2012	(10.000)	16	34
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	10.000	11	(3)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	10.000	11	(3)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	10.000	11	(3)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	1.000	11	(1)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	1.000	11	(1)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	1.000	11	(1)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	1.000	11	0
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	1.000	11	0
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	1.000	11	0
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	1.000	11	0
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	1.000	11	0
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	1.000	11	0
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	08.12.2010	20.12.2012	10.000	11	(3)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	15.12.2010	20.12.2012	1.000	11	0

Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	15.12.2010	20.12.2012	5.000	11	0
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	15.12.2010	20.12.2012	10.000	11	1
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	15.12.2010	20.12.2012	1.000	11	0
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	15.12.2010	20.12.2012	4.000	11	0
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	15.12.2010	20.12.2012	20.000	11	1
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	15.12.2010	20.12.2012	1.000	11	-
				16.000	SUMA	152
					w tym dodatnia	615
					w tym ujemna	(463)

Transakcje otwarte w uprawnieniach do emisji na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawiają się następująco:

Podmiot	Typ transakcji	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji	Ilość uprawnień	Cena (EUR/tona)	Wartość godziwa na 31 grudnia 2009 roku (w tysiącach złotych) ⁽²⁾
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	02.11.2009	20.12.2012	(1.000)	16	9
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	02.11.2009	20.12.2012	1.000	14	(9)
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	05.11.2009	23.12.2010	(27.000)	15	237
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	05.11.2009	23.12.2010	(1.000)	15	9
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	05.11.2009	23.12.2010	(3.000)	15	27
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	05.11.2009	23.12.2010	(9.000)	15	80
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	05.11.2009	23.12.2010	(10.000)	15	89
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	10.12.2009	23.12.2010	10.000	13	(73)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	10.12.2009	23.12.2010	22.000	13	(162)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	10.12.2009	23.12.2010	10.000	13	(75)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	10.12.2009	20.12.2012	5.000	13	(35)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	10.12.2009	20.12.2012	25.000	13	(178)
Grupa LOTOS S.A.	Futures CER	10.12.2009	20.12.2012	20.000	13	(143)
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	16.12.2009	22.12.2011	(1.000)	15	8
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	16.12.2009	22.12.2011	(1.000)	15	8
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	16.12.2009	22.12.2011	(1.000)	15	8
Grupa LOTOS S.A.	Futures EUA	16.12.2009	22.12.2011	(8.000)	15	62
				31.000	SUMA	(138)
					w tym dodatnia	537
					w tym ujemna	(675)

⁽²⁾ Wartość godziwa kontraktów futures na uprawnienia do emisji dwutlenku węgla (CO₂) (EUA, CER) ustalana jest w oparciu o różnicę między ceną rynkową publikowaną na dzień wyceny przez Europejską Giełdę Klimatyczną (ECX) a ceną transakcyjną. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 1.

Pozycja całkowita w uprawnieniach do emisji na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawia się następująco:

Okres	Pozycja EUA			Pozycja CER		
	Bazowa	Transakcyjna	Całkowita	Bazowa	Transakcyjna	Całkowita
II faza (2008-2012)	(55.924)	(182.000)	(237.924)	49.863	198.000	247.863

Pozycja całkowita w uprawnieniach do emisji na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawia się następująco:

Okres	Pozycja EUA			Pozycja CER		
	Bazowa	Transakcyjna	Całkowita	Bazowa	Transakcyjna	Całkowita
II faza (2008-2012)	(122.789)	(62.000)	(184.789)	82.010	93.000	175.010

Ryzyko walutowe

Zarządzanie ryzykiem walutowym odbywa się zgodnie z założeniami zawartymi w „Strategii zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie LOTOS S.A.”. Horyzont zarządzania ekspozycją jest związany z wprowadzeniem jako stałego elementu planowania w Spółce budżetu rolowanego na 4 kwartały do przodu. Okres ten przyjmuje się jako podstawę do określenia horyzontu zarządzania ekspozycją. Mapa bazowa pozycji walutowych uwzględnia przede wszystkim wolumeny i formuły cenowe na zakup surowców i sprzedaż produktów, inwestycje, kredyty dewizowe oraz wycenę instrumentów pochodnych, i może być korygowana o współczynnik, który odzwierciedla zmienność cen surowców i produktów naftowych. Strategia zakłada kalkulację następujących limitów:

- limit na pozycję transakcyjną (otwarte transakcje walutowe nie mogą zwiększać pozycji bazowej Spółki i nie mogą przekraczać wolumenu pozycji bazowej),
- limit maksymalnej straty oraz płynnościowy wyrażone są jako procent kapitałów własnych Spółki (limit płynnościowy jest kalkulowany w celu ograniczenia ryzyka związanego z nadmierną kumulacją transakcji finansowych w krótkim okresie, które rozliczając się mogą powodować problemy płynnościowe i operacyjne),
- limity na pozycję walutową całkowitą i globalną brutto dla całego okresu zarządzania, jak również dla podokresów.

Na potrzeby kalkulacji limitów wartości kapitałów własnych są aktualizowane co kwartał. Dodatkowo w sytuacji, gdy strata na zarządzaniu ryzykiem przekroczy ustalone progi w celu niedopuszczenia do istotnego przekroczenia limitu maksymalnej straty ustalonej przez Zarząd Grupy LOTOS S.A. następuje natychmiastowa aktualizacja limitów.

Strategia dopuszcza możliwość konsolidacji zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej.

Waluta USD jest używana w kwotowaniach cen rynkowych ropy i produktów naftowych. Z tego też względu uznano, że najwłaściwszą walutą do zaciągania i spłaty długoterminowych kredytów na finansowanie Programu 10+ jest USD, ponieważ efektem takiego działania będzie zmniejszenie strukturalnie długiej pozycji i w konsekwencji strategicznego ryzyka walutowego.

Z umowy na finansowanie Programu 10+ wynika obowiązek utrzymywania określonego współczynnika zabezpieczenia ryzyka walutowego, które dotyczy kursu EUR/USD oraz USD/PLN i wynika z różnicy pomiędzy walutą finansowania i walutami w jakich podpisane są kontrakty inwestycyjne. Obowiązek ten obejmuje tylko płatności inwestycyjne związane z Programem 10+ w horyzoncie do połowy 2011 roku.

Pozycja bazowa w walutach na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawia się następująco:

Okres	USD	EUR
2011	322.577.414	(266.115.943)

Pozycja bazowa w walutach na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawia się następująco:

Okres	USD	EUR
2010	406.436.729	(287.449.821)

Grupa LOTOS S.A. aktywnie zarządza swoją pozycją walutową, kształtując ją w zależności od przewidywanego rozwoju sytuacji rynkowej.

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawiają się następująco:

Podmiot	Typ transakcji	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji	Para walut	Kwota w walucie bazowej	Kurs	Kwota w walucie zmiennej	Wartość godziwa na 31 grudnia 2010 roku (w tysiącach złotych) ⁽³⁾
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	06.05.2010	10.02.2011	EUR/USD	5.000.000	1,3	(6.396.500)	840
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	06.05.2010	14.02.2011	EUR/USD	10.000.000	1,3	(12.795.500)	1.671
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	06.05.2010	10.03.2011	EUR/USD	5.000.000	1,3	(6.398.500)	831
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	06.05.2010	15.03.2011	EUR/USD	10.000.000	1,3	(12.800.000)	1.652
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	06.05.2010	16.03.2011	USD/PLN	(5.000.000)	3,3	16.282.500	1.384

Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	06.05.2010	17.03.2011	USD/PLN	(15.000.000)	3,3	48.759.000	4.060
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	07.05.2010	12.01.2011	USD/PLN	10.000.000	3,3	(33.293.000)	(3.635)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	07.05.2010	13.01.2011	USD/PLN	6.000.000	3,3	(20.019.600)	(2.223)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	10.05.2010	14.01.2011	USD/PLN	20.000.000	3,1	(61.930.000)	(2.610)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	14.05.2010	14.01.2011	EUR/PLN	2.500.000	4	(10.118.250)	(211)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	10.08.2010	16.05.2011	EUR/PLN	4.500.000	4	(18.204.750)	(230)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	10.08.2010	17.05.2011	EUR/USD	2.500.000	1,3	(3.284.500)	160
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	10.08.2010	15.06.2011	EUR/PLN	10.000.000	4,1	(40.510.000)	(482)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	28.09.2010	10.01.2011	EUR/PLN	9.000.000	4	(36.013.500)	(357)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	01.10.2010	01.04.2011	EUR/USD	9.000.000	1,4	(12.330.000)	(914)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	09.11.2010	13.01.2011	EUR/USD	15.000.000	1,4	(20.830.650)	(2.338)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	09.11.2010	15.03.2011	EUR/USD	10.000.000	1,4	(13.866.000)	(1.504)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	09.11.2010	15.04.2011	EUR/USD	15.000.000	1,4	(20.808.480)	(2.291)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	09.11.2010	06.05.2011	EUR/USD	10.000.000	1,4	(13.855.000)	(1.480)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	09.11.2010	11.07.2011	EUR/USD	15.000.000	1,4	(20.777.250)	(2.221)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	09.11.2010	09.09.2011	EUR/USD	20.000.000	1,4	(27.647.000)	(2.814)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	03.12.2010	14.02.2011	USD/PLN	31.000.000	3	(93.889.700)	(1.745)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	03.12.2010	16.05.2011	USD/PLN	(42.000.000)	3	127.785.000	2.152
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	03.12.2010	15.06.2011	USD/PLN	42.000.000	3	(128.076.900)	(2.156)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	03.12.2010	11.07.2011	USD/PLN	7.000.000	3,1	(21.466.200)	(436)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	03.12.2010	11.07.2011	USD/PLN	10.000.000	3,1	(30.622.000)	(580)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	03.12.2010	12.09.2011	USD/PLN	(31.000.000)	3,1	95.154.500	1.620
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	06.12.2010	10.08.2011	USD/PLN	(38.000.000)	3,1	116.557.400	2.160
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	07.12.2010	11.08.2011	USD/PLN	(19.800.000)	3,1	60.489.000	883
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	09.12.2010	10.08.2011	EUR/PLN	21.000.000	4,1	(85.915.200)	(1.530)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	10.01.2011	USD/PLN	(34.100.000)	3	103.916.340	2.803
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	16.05.2011	USD/PLN	(30.000.000)	3,1	92.001.000	2.255
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	06.06.2011	USD/PLN	(30.000.000)	3,1	92.215.500	2.324
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	13.06.2011	EUR/PLN	8.000.000	4	(32.352.000)	(335)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	22.06.2011	USD/PLN	(40.000.000)	3,1	122.960.000	2.956
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	12.07.2011	EUR/PLN	5.000.000	4,1	(20.256.000)	(205)

Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	05.10.2011	EUR/USD	10.000.000	1,3	(13.129.300)	634
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	17.10.2011	EUR/USD	10.000.000	1,3	(13.147.500)	578
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	07.11.2011	EUR/USD	20.000.000	1,3	(26.259.000)	1.254
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	12.12.2011	USD/PLN	30.000.000	3,1	(93.460.500)	(2.321)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	13.12.2011	USD/PLN	30.000.000	3,1	(93.426.000)	(2.281)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.12.2010	22.12.2011	EUR/PLN	20.000.000	4,1	(81.820.000)	(749)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2010	24.01.2011	USD/PLN	(34.000.000)	3	103.436.500	2.527
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2010	04.04.2011	USD/PLN	20.000.000	3,1	(61.160.000)	(1.514)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2010	10.05.2011	USD/PLN	(20.000.000)	3,1	61.298.000	1.495
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2010	05.08.2011	USD/PLN	(15.000.000)	3,1	46.260.000	1.114
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2010	10.11.2011	USD/PLN	15.000.000	3,1	(46.605.000)	(1.144)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	22.12.2010	07.07.2011	USD/PLN	7.000.000	3,1	(21.514.500)	(490)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	22.12.2010	08.07.2011	USD/PLN	10.000.000	3,1	(30.734.000)	(696)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	23.12.2010	18.02.2011	EUR/USD	4.000.000	1,3	(5.259.400)	250
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	23.12.2010	11.07.2011	USD/PLN	5.000.000	3,1	(15.368.000)	(346)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	23.12.2010	12.07.2011	USD/PLN	8.000.000	3,1	(24.588.800)	(552)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	27.12.2010	12.01.2011	EUR/USD	10.000.000	1,3	(13.166.000)	578
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	27.12.2010	12.01.2011	USD/PLN	(10.000.000)	3	30.223.000	567
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	28.12.2010	31.01.2011	EUR/USD	3.500.000	1,3	(4.630.815)	134
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	28.12.2010	31.01.2011	USD/PLN	(1.000.000)	3	3.016.000	47
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	28.12.2010	13.07.2011	USD/PLN	13.000.000	3,1	(39.679.900)	(622)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	28.12.2010	01.12.2011	USD/PLN	(13.000.000)	3,1	40.033.500	586
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	30.12.2010	03.01.2011	USD/PLN	3.000.000	3	(8.998.500)	(106)
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	30.12.2010	03.01.2011	USD/PLN	10.000.000	3	(29.979.000)	(339)
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	30.12.2010	03.01.2011	USD/PLN	4.000.000	3	(12.000.400)	(144)
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	31.12.2010	04.01.2011	EUR/PLN	1.000.000	4	(3.957.000)	3
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	31.12.2010	04.01.2011	EUR/PLN	2.000.000	4	(7.909.000)	12
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	31.12.2010	04.01.2011	EUR/PLN	1.000.000	4	(3.950.000)	10
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	31.12.2010	04.01.2011	EUR/PLN	600.000	4	(2.382.600)	(6)
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	31.12.2010	04.01.2011	USD/PLN	10.000.000	3	(29.642.000)	(1)
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	31.12.2010	04.01.2011	USD/PLN	5.000.000	3	(14.820.500)	-

Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	31.12.2010	04.01.2011	USD/PLN	4.000.000	3	(11.901.200)	(45)
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	31.12.2010	04.01.2011	USD/PLN	5.000.000	3	(14.821.500)	(1)
SUMA								(4.114)
w tym dodatnia								37.540
w tym ujemna								(41.654)

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawiają się następująco:

Podmiot	Typ transakcji	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji	Para walut	Kwota w walucie bazowej	Kurs	Kwota w walucie zmiennej	Wartość godziwa na 31 grudnia 2009 roku (w tysiącach złotych) ⁽³⁾
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	27.05.2009	08.01.2010	USD/PLN	(15.000.000)	3,2	48.297.000	5.532
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	27.05.2009	14.01.2010	USD/PLN	(15.000.000)	3,2	48.394.500	5.610
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	27.05.2009	28.01.2010	USD/PLN	(18.000.000)	3,2	58.024.800	6.627
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	27.05.2009	19.02.2010	USD/PLN	(15.000.000)	3,2	48.637.500	5.732
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	27.05.2009	11.03.2010	USD/PLN	(15.000.000)	3,2	48.547.500	5.576
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	27.05.2009	18.03.2010	USD/PLN	(14.000.000)	3,3	45.592.400	5.465
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	27.05.2009	08.04.2010	USD/PLN	(4.000.000)	3,2	12.960.000	1.479
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.08.2009	28.01.2010	USD/PLN	7.700.000	3	(22.730.400)	(748)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.08.2009	19.02.2010	USD/PLN	15.000.000	3	(44.332.500)	(1.444)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.08.2009	11.03.2010	USD/PLN	10.000.000	3	(29.579.000)	(947)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.08.2009	18.03.2010	USD/PLN	19.000.000	3	(56.215.300)	(1.790)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	20.08.2009	08.04.2010	USD/PLN	4.000.000	3	(11.858.000)	(385)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.09.2009	08.01.2010	USD/PLN	15.000.000	2,9	(42.817.500)	(55)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.09.2009	14.01.2010	USD/PLN	15.000.000	2,9	(42.835.500)	(56)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.09.2009	28.01.2010	USD/PLN	10.300.000	2,9	(29.435.855)	(33)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	14.10.2009	16.04.2010	USD/PLN	(7.000.000)	2,9	20.064.800	(19)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	16.10.2009	21.01.2010	USD/PLN	(2.000.000)	2,8	5.687.200	(19)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	30.10.2009	25.01.2010	USD/PLN	(19.500.000)	2,9	56.181.450	527
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	30.10.2009	29.01.2010	USD/PLN	(6.000.000)	2,9	17.206.800	78
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	30.10.2009	14.01.2010	USD/PLN	12.000.000	2,9	(34.563.600)	(340)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	30.10.2009	08.04.2010	USD/PLN	7.000.000	2,9	(20.279.000)	(204)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	17.11.2009	15.01.2010	USD/PLN	(1.800.000)	2,8	4.969.800	(164)

Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	16.12.2009	04.01.2010	USD/PLN	(1.500.000)	2,9	4.301.400	26
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	15.01.2010	EUR/USD	6.000.000	1,4	(8.618.850)	83
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	20.01.2010	USD/PLN	(40.000.000)	2,9	116.888.000	2.761
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	21.01.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.328.500)	241
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	11.02.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.327.850)	241
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	15.03.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.309.000)	292
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	17.03.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.341.400)	200
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	15.04.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.307.500)	294
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	20.05.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.338.300)	200
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	15.07.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.332.850)	203
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	22.07.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.295.500)	308
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	15.09.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.325.650)	205
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	22.09.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.288.250)	309
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	21.10.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.340.500)	153
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	22.11.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.316.000)	214
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	09.12.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.332.000)	164
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	18.02.2010	EUR/PLN	10.000.000	4,2	(42.025.000)	(821)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	23.02.2010	EUR/PLN	10.000.000	4,2	(42.052.000)	(834)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	24.02.2010	EUR/PLN	10.000.000	4,2	(42.045.000)	(825)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	21.12.2009	25.02.2010	EUR/PLN	5.000.000	4,2	(21.024.000)	(413)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	22.12.2009	17.06.2010	USD/PLN	10.000.000	3	(29.583.500)	(761)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	23.12.2009	08.01.2010	EUR/USD	25.000.000	1,4	(35.625.750)	1.160
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	23.12.2009	13.01.2010	EUR/USD	20.000.000	1,4	(28.500.400)	929
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	23.12.2009	08.01.2010	EUR/USD	(40.000.000)	1,4	57.020.000	(1.803)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	28.12.2009	14.01.2010	USD/PLN	(15.000.000)	2,9	43.390.500	610
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	28.12.2009	15.01.2010	USD/PLN	(10.000.000)	2,9	28.927.000	405
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	28.12.2009	04.02.2010	EUR/USD	(16.700.000)	1,4	24.081.400	35
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	28.12.2009	16.03.2010	USD/PLN	(20.000.000)	2,9	58.069.000	793
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	28.12.2009	15.04.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.400.000)	31
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	28.12.2009	30.08.2010	EUR/USD	10.000.000	1,4	(14.380.000)	57
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	29.12.2009	06.01.2010	USD/PLN	5.000.000	2,9	(14.393.500)	(141)

Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	29.12.2009	19.02.2010	EUR/PLN	10.900.000	4,2	(45.283.505)	(370)
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	30.12.2009	04.01.2010	USD/PLN	6.000.000	2,9	(17.275.800)	(175)
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	30.12.2009	04.01.2010	USD/PLN	6.800.000	2,9	(19.530.280)	(149)
Grupa LOTOS S.A.	Spot walutowy	30.12.2009	04.01.2010	USD/PLN	3.000.000	2,9	(8.628.000)	(78)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	30.12.2009	06.01.2010	USD/PLN	5.000.000	2,9	(14.402.400)	(150)
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	31.12.2009	21.01.2010	EUR/USD	12.000.000	1,4	(17.283.480)	35
Grupa LOTOS S.A.	Forward walutowy	31.12.2009	06.01.2010	USD/PLN	9.000.000	2,9	(25.728.480)	(74)
SUMA								33.777
w tym dodatnia								46.575
w tym ujemna								(12.798)

⁽³⁾ Wartość godziwa spotów i forwardów walutowych ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o fixing NBP i krzywą stóp procentowych implikowaną z transakcji fx swap. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

Pozycja całkowita Jednostki Dominującej w poszczególnych walutach na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawia się następująco:

Okres	Pozycja USD/PLN			Pozycja EUR/PLN		
	Bazowa	Transakcyjna	Całkowita	Bazowa	Transakcyjna	Całkowita
2011	322.577.414	(320.281.395)	2.296.019	(266.115.943)	268.600.000	2.484.057

Pozycja całkowita Jednostki Dominującej w poszczególnych walutach na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawia się następująco:

Okres	Pozycja USD/PLN			Pozycja EUR/PLN		
	Bazowa	Transakcyjna	Całkowita	Bazowa	Transakcyjna	Całkowita
2010	406.436.729	(282.890.380)	123.546.349	(287.449.821)	202.200.000	(85.249.821)

Spółki Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. dokonywały transakcji zabezpieczających przed ryzykiem związanym ze zmianą kursów wymiany walut oraz transakcji zabezpieczających kurs wymiany USD w związku z zakupem obligacji od spółki z Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A.

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawiają się następująco:

Podmiot	Typ transakcji	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji	Para walut	Kwota w walucie bazowej	Kurs	Kwota w walucie zmiennej	Wartość godziwa na 31 grudnia 2010 roku (w tysiącach PLN) ⁽³⁾
LOTOS Asphalt Sp. z o.o.	Swap walutowy	2010.11.09	2011.02.10	USD/PLN	(41.100.000)	2,8272	116.197.920	(5.936)
SUMA								(5.936)
w tym dodatnia								-
w tym ujemna								(5.936)

Podmiot	Typ transakcji	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji	Para walut	Kwota w walucie bazowej	Kurs	Kwota w walucie zmiennej	Wartość godziwa na 31 grudnia 2010 roku (w tysiącach PLN) ⁽³⁾
LOTOS Parafiny Sp. z o.o.	Forward walutowy	28.04.2010	28.01.2011	EUR/PLN	(74.500)	3,9860	296.957	1
SUMA								1

w tym dodatnia	1
w tym ujemna	-

Transakcje walutowe otwarte na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawiają się następująco:

Podmiot	Typ transakcji	Data zawarcia transakcji	Data rozliczenia transakcji	Para walut	Kwota w walucie bazowej	Kurs	Kwota w walucie zmiennej	Wartość godziwa na 31 grudnia 2009 roku (w tysiącach PLN) ⁽³⁾
LOTOS Asfalt Sp. z o.o.	Swap walutowy	2009.11.12	2010.11.12	USD/PLN	(20.500.000)	2,8355	58.127.750	(1.758)
LOTOS Asfalt Sp. z o.o.	Swap walutowy	2009.11.12	2010.11.12	USD/PLN	(19.500.000)	2,8354	55.290.300	(1.420)
SUMA								(3.178)
w tym dodatnia								-
w tym ujemna								(3.178)

Ryzyko stopy procentowej

Mapa bazowa pozycji w stopie procentowej związana jest z przepływami pieniężnymi, których wysokość zależy od poziomu stóp procentowych w przyszłości, w szczególności wyniku z przewidywanego harmonogramu spłat kredytu na finansowanie zapasów oraz finansowanie Programu 10+ i wynikającą z tego wysokością odsetek ustalanych na podstawie zmiennej stopy LIBOR USD. Struktura limitów bazuje na współczynniku zabezpieczenia wartości nominalnej pozycji bazowej. W długim horyzoncie efekt częściowego zabezpieczenia został osiągnięty poprzez wybór stałej stopy dla subtranszy SACE w ramach kredytu inwestycyjnego na Program 10+ o którym mowa w **Nocie 34** Dodatkowych informacji i objaśnień.

Z umowy na finansowanie Programu 10+ wynika obowiązek utrzymywania określonego współczynnika zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej, który dotyczy ryzyka zmiennej stopy LIBOR USD dla kredytu na finansowanie Programu 10+ w horyzoncie do połowy roku 2011.

Pozycja bazowa w stopie procentowej na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawia się następująco (w tysiącach USD):

Okres	Pozycja bazowa
2011	(1.913.471)
2012	(1.831.610)
2013	(1.373.687)
2014	(1.267.629)
2015	(1.143.396)
2016	(1.012.072)
2017	(876.641)
2018	(728.732)
2019	(562.495)
2020	(395.211)

Pozycja bazowa w stopie procentowej na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawia się następująco (w tysiącach USD):

Okres	Pozycja bazowa
2010	(1.782.231)
2011	(1.820.792)
2012	(1.388.528)
2013	(1.302.032)
2014	(1.201.506)
2015	(1.083.753)
2016	(959.280)

2017	(830.913)
2018	(690.720)
2019	(533.154)
2020	(374.596)

Z uwagi na konieczność wypełnienia współczynnika zabezpieczenia wynikającego z umowy kredytowej oraz wolę częściowego ograniczenia ryzyka stopy procentowej nie objętego hedgingiem obowiązkowym Spółka zawarła transakcje zabezpieczające. Korzystając z polepszenia warunków rynkowych panujących na długim końcu krzywej stóp procentowych w USD, Spółka zabezpieczyła część ryzyka w horyzoncie do 10 lat.

Transakcje otwarte na stopę procentową na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawiają się następująco:

Podmiot	Typ transakcji	Data zawarcia transakcji	Początek okresu	Koniec okresu	Kwota nominalna (USD)	Spółka płaci	Spółka otrzymuje	Wartość godziwa na 31 grudnia 2010 roku (w tysiącach złotych) ⁽⁴⁾
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	09.05.2008	15.10.2008	30.06.2011	50.000.000	3,40%	LIBOR 6M	(6.650)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	13.05.2008	15.10.2008	30.06.2011	50.000.000	3,60%	LIBOR 6M	(6.908)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	16.05.2008	15.10.2008	30.06.2011	100.000.000	3,70%	LIBOR 6M	(14.220)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	04.06.2008	15.07.2009	30.06.2011	122.000.000	4,10%	LIBOR 6M	(19.599)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	04.06.2008	15.10.2008	30.06.2011	208.000.000	3,80%	LIBOR 6M	(30.735)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	26.06.2008	15.01.2009	30.06.2011	100.000.000	4,30%	LIBOR 6M	(16.943)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	27.06.2008	15.07.2009	30.06.2011	150.000.000	4,30%	LIBOR 6M	(25.768)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	05.09.2008	15.10.2008	15.01.2013	100.000.000	3,80%	LIBOR 6M	(27.521)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	16.09.2008	15.01.2009	15.01.2013	100.000.000	3,50%	LIBOR 6M	(25.060)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	19.09.2008	15.01.2009	15.01.2013	(100.000.000)	LIBOR 6M	4,00%	29.087
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	07.10.2008	15.01.2009	15.01.2013	100.000.000	3,50%	LIBOR 6M	(24.792)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	08.10.2008	15.07.2011	15.01.2013	100.000.000	4,20%	LIBOR 6M	(14.102)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	19.03.2009	15.07.2011	15.01.2018	100.000.000	3,30%	LIBOR 6M	(3.860)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	15.04.2009	15.07.2011	15.01.2018	50.000.000	3,50%	LIBOR 6M	(3.444)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	08.05.2009	15.07.2011	15.01.2018	50.000.000	4,00%	LIBOR 6M	(8.295)
SUMA								(198.810)
w tym dodatnia								29.087
w tym ujemna								(227.897)

Podmiot	Typ transakcji	Data zawarcia transakcji	Początek okresu	Koniec okresu	Kwota nominalna (USD)	Spółka płaci	Spółka otrzymuje	Wartość godziwa na 31 grudnia 2010 roku (w tysiącach złotych) ⁽⁴⁾
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (FRA)	19.01.2010	18.01.2011	15.04.2011	(100.000.000)	LIBOR 3M	1,2250%	655
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (FRA)	19.04.2010	18.01.2011	15.04.2011	100.000.000	0,80%	LIBOR 3M	(340)
SUMA								315

Transakcje otwarte na stopę procentową na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawiają się następująco:

Podmiot	Typ transakcji	Data zawarcia transakcji	Początek okresu	Koniec okresu	Kwota nominalna (USD)	Spółka płaci	Spółka otrzymuje	Wartość godziwa na 31 grudnia 2009 roku (w tysiącach złotych) ⁽⁴⁾
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	09.05.2008	15.10.2008	30.06.2011	50.000.000	3,40%	LIBOR 6M	(9.058)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	13.05.2008	15.10.2008	30.06.2011	50.000.000	3,60%	LIBOR 6M	(9.473)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	16.05.2008	15.10.2008	30.06.2011	100.000.000	3,70%	LIBOR 6M	(19.598)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	04.06.2008	15.07.2009	30.06.2011	122.000.000	4,10%	LIBOR 6M	(20.420)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	04.06.2008	15.10.2008	30.06.2011	208.000.000	3,80%	LIBOR 6M	(42.633)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	26.06.2008	15.01.2009	30.06.2011	100.000.000	4,30%	LIBOR 6M	(23.991)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	27.06.2008	15.07.2009	30.06.2011	150.000.000	4,30%	LIBOR 6M	(27.254)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	05.09.2008	15.10.2008	15.01.2013	100.000.000	3,80%	LIBOR 6M	(23.222)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	16.09.2008	15.01.2009	15.01.2013	100.000.000	3,50%	LIBOR 6M	(20.125)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	19.09.2008	15.01.2009	15.01.2013	(100.000.000)	LIBOR 6M	4,00%	25.194
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	07.10.2008	15.01.2009	15.01.2013	100.000.000	3,50%	LIBOR 6M	(19.787)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	08.10.2008	15.07.2011	15.01.2013	100.000.000	4,20%	LIBOR 6M	(4.159)
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	19.03.2009	15.07.2011	15.01.2018	100.000.000	3,30%	LIBOR 6M	18.070
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	15.04.2009	15.07.2011	15.01.2018	50.000.000	3,50%	LIBOR 6M	7.914
Grupa LOTOS S.A.	Swap procentowy (IRS)	08.05.2009	15.07.2011	15.01.2018	50.000.000	4,00%	LIBOR 6M	3.589
SUMA								(164.953)

w tym

dodatnia 54.767

w tym
ujemna (219.720)

(4) Wartość godziwa transakcji terminowych na stopę procentową ustalana jest w oparciu o zdyskontowane przyszłe przepływy z tytułu zawartych transakcji kalkulowane w oparciu o różnicę między ceną terminową a ceną transakcyjną. Cena terminowa kalkulowana jest w oparciu o zerokuponową krzywą stóp procentowych opartą o LIBOR 6M lub 3M w zależności od zawartych transakcji. Według hierarchii wartości godziwej jest to Poziom 2.

Pozycja całkowita w stopie procentowej na dzień 31 grudnia 2010 roku przedstawia się następująco:

Okres	Pozycja bazowa	Kredyty o stałej stopie	Pozycja transakcyjna	Depozyty o zmiennej stopie	Pozycja całkowita	Współczynnik zabezpieczenia
2011	(1.913.471.448)	415.619.121	740.000.000	27.709.808	(730.142.519)	62%
2012	(1.831.610.416)	401.678.125	500.000.000	68.602.578	(861.329.713)	53%
2013	(1.373.687.500)	376.656.250	200.000.000	72.506.923	(724.524.327)	47%
2014	(1.267.628.750)	347.575.625	200.000.000	89.910.022	(630.143.103)	50%
2015	(1.143.396.250)	313.511.875	200.000.000	92.393.815	(537.490.560)	53%
2016	(1.012.072.500)	277.503.750	200.000.000	94.878.009	(439.690.741)	57%
2017	(876.641.250)	240.369.375	200.000.000	94.354.545	(341.917.330)	61%
2018	(728.732.500)	199.813.750	-	101.292.185	(427.626.565)	41%
2019	(562.495.000)	154.232.500	-	102.468.228	(305.794.272)	46%
2020	(395.211.250)	108.364.375	-	74.265.210	(212.581.665)	46%

Pozycja całkowita w stopie procentowej na dzień 31 grudnia 2009 roku przedstawia się następująco:

Okres	Pozycja bazowa	Kredyty o stałej stopie	Pozycja transakcyjna	Pozycja całkowita	Współczynnik zabezpieczenia
2010	(1.782.230.827)	357.329.116	980.000.000	(444.901.711)	75%
2011	(1.820.792.177)	420.654.375	740.000.000	(660.137.802)	64%
2012	(1.388.528.072)	401.678.125	500.000.000	(486.849.947)	65%
2013	(1.302.032.010)	376.656.250	200.000.000	(725.375.760)	44%
2014	(1.201.505.590)	347.575.625	200.000.000	(653.929.965)	46%
2015	(1.083.753.414)	313.511.875	200.000.000	(570.241.539)	47%
2016	(959.279.889)	277.503.750	200.000.000	(481.776.139)	50%
2017	(830.913.122)	240.369.375	200.000.000	(390.543.747)	53%
2018	(690.719.718)	199.813.750	-	(490.905.968)	29%
2019	(533.153.644)	154.232.500	-	(378.921.144)	29%
2020	(374.595.895)	108.364.375	-	(266.231.520)	29%

W celu optymalizacji salda odsetek wykorzystywana jest usługa „cashpoolingu” kompensacyjnego dla spółek z Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. Usługa ta polega na stosowaniu korzystnych stawek oprocentowania dla ujemnych i dodatnich sald, które podlegają kompensacji na koniec każdego dnia roboczego.

Ryzyko płynności

Proces zarządzania ryzykiem płynności w Grupie polega na monitorowaniu prognozowanych przepływów pieniężnych, a następnie dopasowywaniu zapadalności aktywów i pasywów, analizie kapitału obrotowego i utrzymywaniu dostępu do różnych źródeł finansowania.

Płynność w horyzoncie budżetowym monitorowana jest w przekroju Grupy na bieżąco w ramach zarządzania ryzykiem finansowym. Płynność w okresie średnio - i długoterminowym monitorowana jest w ramach procesu planowania, który wspomaga tworzenie wieloletniej strategii finansowej.

W obszarze ryzyka finansowego obok aktywnego zarządzania ryzykiem rynkowym, Spółka stosuje następujące zasady w zakresie płynności:

- brak depozytów zabezpieczających w handlu instrumentami pochodnymi na rynku pozagiełdowym,
- ograniczenie możliwości wcześniejszego rozwiązania transakcji finansowych,
- limity w zakresie mało płynnych kasowych instrumentów finansowych,
- limity kredytowe dla partnerów transakcji finansowych,
- zapewnienie odpowiedniej jakości dostępnych linii kredytowych,

- procesy kontroli wewnętrznej oraz efektywność organizacyjna zapewniająca szybkie działanie w warunkach awaryjnych.

Analiza wymagalności pochodnych instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2010 roku:

Początek okresu	Koniec okresu	Okres	Przepływy netto (w tysiącach EUR)	Przepływy netto (w tysiącach USD)	Przepływy netto (w tysiącach PLN)
01-01-2011	31-01-2011	do 1 miesiąca	44.600	(40.621)	(61.144)
01-02-2011	31-03-2011	od 1 miesiąca do 3 miesiąca	44.000	(46.533)	(28.848)
01-04-2011	31-12-2011	od 3 miesięcy do 12 miesięcy	180.009	(274.487)	(31.006)
01-01-2012	31-12-2016	od 1 roku do 5 lat	29	(21.055)	-
01-01-2017	31-12-2030	powyżej 5 lat	-	(5.264)	-

W **Nocie 30** Dodatkowych informacji i objaśnień zaprezentowano wartość dodatkowych niewykorzystanych środków pieniężnych pozostających w dyspozycji Grupy. W **Nocie 42.4** Dodatkowych informacji i objaśnień zaprezentowano informacje o kontraktowych terminach zapadalności zobowiązań finansowych według stanu na dzień 31 grudnia 2010 roku oraz 31 grudnia 2009 roku.

Ryzyko kredytowe

Zarządzanie ryzykiem kredytowym partnerów transakcji finansowych polega na bieżącym monitorowaniu ekspozycji kredytowej w stosunku do przyznanych limitów. Partnerzy transakcji muszą posiadać odpowiedni rating przyznany przez wiodące agencje ratingowe, bądź posiadać gwarancje instytucji spełniających wymóg minimalnego ratingu. Grupa zawiera transakcje finansowe z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej.

Na dzień 31 grudnia 2010 roku koncentracja ryzyka u pojedynczego partnera transakcji finansowych nie przekraczała 0,35% sumy bilansowej Grupy.

W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym partnerów transakcji handlowych Grupa poddaje wszystkich klientów, którzy wnioskuje o przyznanie kredytów kupieckich procedurze weryfikacji ich wiarygodności finansowej i w zależności od jej oceny przyznawane są odpowiednie limity. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Wartości bilansowe aktywów finansowych reprezentują maksymalną ekspozycję kredytową. Maksymalna ekspozycja narażona na ryzyko kredytowe na datę bilansową wyniosła:

w tysiącach złotych	Nota	31 grudnia 2010	31 grudnia 2009 (dane przekształcone)
Udziały i akcje:		9.927	9.929
- długoterminowe	23	9.915	9.917
- krótkoterminowe	28	12	12
Pochodne instrumenty finansowe:		69.370	101.879
- długoterminowe	23	29.667	54.862
- krótkoterminowe	28	39.703	47.017
Fundusz likwidacyjny	23	21.668	18.851
Lokaty:		5.932	6.130
- część długoterminowa	23	-	6.130
- część krótkoterminowa	28	5.932	-
Depozyty zabezpieczające	23	3.108	3.316
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności:		1.810.637	1.515.812
- długoterminowe	25	28.612	22.061
- krótkoterminowe		1.782.025	1.493.751
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		391.266	355.054
Razem		2.311.908	2.010.971

Analiza wiekowania zaległych aktywów finansowych na dzień 31 grudnia 2010 roku oraz na dzień 31 grudnia 2009 roku została przedstawiona w **Nocie 26** Dodatkowych informacji i objaśnień.